

Biosfärområde Östra Vätterbranterna och Gränna golfbana

Biosfärområde Östra Vätterbranterna (ÖVB) blev 2012 godkänt av FN-organet Unesco och upptogs därmed i ett världsomspännande nätverk för hållbar utveckling. Det övergripande målet är att bli ett modellområde där såväl ekologisk som social och ekonomisk hållbarhet är i fokus för utvecklingen.

Kunskap och Samverkan är två nyckelord för att beskriva hur biosfärföreningen arbetar. Kunskapsuppbyggnad har bland annat skett genom en lång rad inventeringar och kartläggning av naturvärden. För den ekologiska hållbarheten är det särskilt traditionell betesdrift som uppmärksammas. Solbelysta gamla träd (särskilt av ek), naturliga gräsmarker, småvatten med betesdrift eller slätter är viktiga.

2007 gjordes i samverkan med Gränna Golf en inventering och en anpassad skötselplan av Gränna golfbana.

Det visade sig under arbetets gång att golfares och naturvårdsbiologers önskemål ofta sammanföll och att golfbanans naturvärden mycket väl kunde, inte bara bevaras utan också utvecklas genom en anpassad skötsel.

Semiruffens gräsmarker slås nu varje sommar efter blomningstid (mitten av augusti) och gräset körs bort. Biosfärområdets största slätteräng ligger därmed på golfbanan.

Småvattnen visade sig innehålla mycket biologiskt liv, bland annat större salamander. Biosfärområdets största koncentration av smådammar ligger på golfbanan och 2011 grävdes ett tjugotal småvatten från golfbanan och en mil söder ut. Numera finns det en kvadratmils landskap med smådammar mellan vilka salamandrar kan vandra.

De viktigaste trädmiljöerna på golfbanan är de som domineras av ek och andra ädellövträd. Särskilt viktiga är de solbelysta träden i bryn och utkanter av banan, exempelvis biosfärområdets största ask (6 m i omkrets).

Ett omfattande analysarbete (Brist och Funktionalitetsanalys) över norra Götaland har nyligen avslutats och fördjupats i ÖVB. Det visar att de trakter där golfbanan finns tillhör landets viktigaste områden för att bevara hotade arter i odlingslandskap.

Golfbanan kan alltså, med rätt skötsel som utformas efter det landskap banan ligger i fungera som överlevnadsmiljöer för många hotade (rödlistade) och sällsynta arter.

Presentation

Claes Hellsten är biolog, småbrukare och naturskolelärare med ett stort intresse för allt som växer, kryper, springer, simmar eller flyger.

Sedan början av 1990-talet aktiv i Gränna Skogsgrupp och därmed en av initiativtagarna till biosfärområde Östra Vätterbranterna där jag idag ingår i styrelsen och dess verkställande utskott. Arbetet med Gränna Golf finansierades

av min anställning hos Världsnaturfonden WWF som stöttat biosfärområdets utveckling från naturvårdskonflikt till nära samarbete mellan naturvård, markägare, organisationer och myndigheter.